

## TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN REGIO ZO GRONINGEN

**DATUM:** 12 MEI 2015

### ACHTERGROND

In de regiovisie zijn de volgende ambities en doelstellingen beschreven:

De centrale ambitie van de betrokken partners is om gezamenlijk vorm te geven aan een goed geoutilleerd, samenhangend regionaal V/MBO-beroepsonderwijs, dat optimaal opleid voor de arbeidsmarkt techniek in Z.O. Groningen, als belangrijke toeleverende regio naar topsectoren, m.n. Energie in de Eemsdeltaregio (economische ambitie) en het behouden en versterken van het niveau van voorzieningen in de regio (maatschappelijke ambitie).

Deze ambities vertalen zich in de volgende vier doelstellingen, waaraan vervolgens scherp geformuleerde acties zullen worden gekoppeld (zie projectplan).

1. De ontwikkeling van één regionale, doorlopende vakmanschapsroute
2. De opzet van twee experimenten doorlopende technologieroute
3. De ontwikkeling van een samenhangend LOB-programma Techniek (LOBT)
4. De verdere versterking van de samenwerking met het regionale bedrijfsleven

### SAMENWERKING IN DE REGIO ZO GRONINGEN

Voor de start van het Tib programma waren er al informele contacten tussen 3 van de 5 scholen die techniekopleidingen aanbieden. Ook was er samenwerking vanuit de Technetkringen aan een aantal scholen. Het Tib programma heeft deze samenwerking verdikt en verbreed. Daar waar dit eerder een informeel karakter had is op dit moment de noodzaak van samenwerking stevig tussen de oren gekomen bij de aanbieders van techniekonderwijs. De samenwerking vindt plaats ten aanzien van de acties uit het projectplan, vanuit een gezamenlijk beeld van nut en noodzaak. Dit vloeit onder meer voort uit de eigenheid en mentaliteit van de regio.

Het bestuurlijk commitment is echter wel broos. Uiteraard is de regiovisie getekend door de CvB's cq. Centrale directies, zij hebben de uitvoering gedelegeerd naar een stuurgroep. Echter de stuurgroep wordt ingevuld door het middenmanagement (sectordirecteuren). Dit heeft een aantal voordelen zodat het een echt 'doe' project wordt met korte lijnen naar de docenten. Nadeel is wel dat er op sommige momenten het mandaat van de stuurgroep niet toereikend is/lijkt om doorbraken te realiseren. Het belang van de (brede)onderwijsinstelling prevaleert, vanuit een bredere overweging, boven het belang van de techniekopleidingen. Dit levert beperkingen op in de samenwerking, bijvoorbeeld aan de eisen die gesteld worden aan de harmonisatie en afstemming van organisaties en roosters, of interventies in het hrm-beleid van de scholen.

### MACRODOELMATIGHEID

De samenwerkende mbo's waren al in gesprek voorafgaand aan het Tib programma. De koers van de ROC's ten aanzien van de macrodoelmatigheid wordt op provinciaal niveau ingezet. Ten aanzien van het vmbo is dit een ander verhaal. In de afgelopen periode is een impuls geweest om gezamenlijk de posities te bepalen. Hierbij is

gekeken naar de expertise, affiniteit van docenten en inventaris van de vmbo's (dit was onderdeel van het scholingstraject dat heeft plaatsgevonden). De voorlopige posities zijn: Winkler Prins (BWI, PIE, MT), Aletta Jacobs (PIE, BWI), Dollard College (PIE, MT), RSG Ter Apel (PIE, MT), Noorderpoort (BWI, PIE, MT). Ten aanzien van de keuzedelen voor de vakroute (macrodoelmatigheid vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt) is sterk de relatie gezocht met de Technetkringen (deze zijn op sectorniveau georganiseerd). Zij hebben de vmbo's hierin geadviseerd over de keuzedelen. Dit advies is door de stuurgroep overgenomen. Het Tib heeft hier een significante bijdrage aan geleverd om dit tot stand te brengen. Praktische belemmeringen dienen nog overwonnen te worden, zoals ten aanzien van de roosters en de reisbereidheid van leerlingen.

## **VAKMANSCHAPSROUTE**

In de regio is afgestapt van de vakmanschapsroute, maar gekozen voor de vakroute. Hierbij wordt ingehaakt op de invoering van de landelijke eindexamens vmbo en de aansluiting op het mbo. De besluitvorming over de invoering hiervan is landelijk uitgesteld naar 2016. Dit betekent dat de implementatie van de vakroutes eveneens is uitgesteld. De voorgenomen vakroutes bij 5 locaties sluiten naadloos aan op het mbo

De vakroutes zijn in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Zo zijn er voorlichtingsdagen en scholingsactiviteiten (in totaal 9 middagen) voor docenten georganiseerd en zitten docenten met elkaar aan tafel over de invulling van de vakroutes. Dit heeft geleid tot minder 'eilandjes' gedrag. Ook ligt er een gezamenlijk voorstel bij de stuurgroep over de te kiezen lesmethoden. De vakroutes staan in de startblokken om geïmplementeerd te worden, zodra op landelijk niveau

## **TECHNOLOGIEROUTE**

Op dit moment verkent de werkgroep de (on)mogelijkheden van de technologieroutes. Vanuit het Tib is de MAVO 5.1 ingezet. Evaluatie heeft aan het licht gebracht dat dit niet goed werkt. Op dit moment wordt gewerkt aan een concept om de technologieroutes op te zetten, maar hier is nog veel onduidelijk en is vertraagd vanwege de afstemming op Mtech. Positief is wel dat de scholen wel onderling in gesprek zijn met elkaar op dit onderdeel, ook ingegeven vanuit de bredere opgave die in ZO Groningen aan de orde is. De ontwikkeling van de technologieroute wordt bemoeilijkt door het Mtech programma, met vergelijkbare doelstellingen maar andere geldstromen.

## **BETROKKENHEID BEDRIJFSLEVEN**

Structurele samenwerking met het bedrijfsleven op het niveau van de regio vindt plaats vanuit de Technetkringen (met in totaal circa 50 bedrijven). Deze Technetkringen zijn sectoraal georganiseerd (op één kring na). Vanuit de noodzaak om in de pas te blijven lopen met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt hebben zij advies gegeven over de keuzedelen die de vmbo onderwijsinstellingen willen implementeren. Het bedrijfsleven is tevens betrokken bij de techniekpromotie op uitvoerend niveau. Middels een activiteitenplan van Technet worden diverse (buitenschoolse)activiteiten georganiseerd voor basisscholen, vmbo en mbo scholen. Daarnaast worden bedrijfsbezoeken voor docenten georganiseerd (tl en basis&kader).

## **PROFESSIONALISERING DOCENTEN**

In de regio worden diverse activiteiten georganiseerd op dit thema. In het kader van de vakroute is een coherent scholingsprogramma ingezet oa. STEM-academie en worden jaarlijks bedrijvenbezoeken voor docenten georganiseerd. Docentprofessionalisering zou in de toekomst nadrukkelijker geborgd mogen worden in de docentontwikkeling, vanuit een HRM-perspectief. Hierin is nog een wereld te winnen.

## **GEZAMENLIJKE TECHNIEKPROMOTIE**

Techniekpromotie krijgt voornamelijk uitvoering vanuit de LOB, met een doorlopende oriëntatielijn en de Technetkringen met hun activiteitenplannen. Het Tib programma heeft deze Technetkringen steviger neergezet met een sectorale insteek, maar koppeling aan de scholen is in een aantal gevallen nog broos (eigenaarschap docenten). Op andere vlakken wordt dit meer georganiseerd vanuit de (websites) van de verschillende onderwijsinstellingen, ook hier is vaak nog onvoldoende sprake van eigenaarschap.

## **BIJVANGST TOPTECHNIEK IN BEDRIJF IN ZO GRONINGEN**

De belangrijkste bijvangst van Toptechniek in Bedrijf is dat het programma een sterke impuls in de samenwerking is aangebracht. De kleinschaligheid met korte lijnen en 'doe'-gericht heeft ervoor gezorgd dat docenten, bedrijven en (sector)directeuren elkaar vinden en met elkaar aan tafel zitten met oog voor de eigenheid en cultuur van de regio. De ervaring en expertise in projecten kan als model (met een regionale aanpak, commitment, prestatieafspraken) dienen voor andere sectoren in de regio. De demografische opgaven zijn namelijk niet gebonden aan techniek.

## **TOEKOMSTPERSPECTIEF**

De regio krijgt te maken met majeure demografische ontwikkelingen. Dit besef staat scherp op het netvlies van de onderwijsinstellingen, niet alleen ten aanzien van het techniekonderwijs (er ligt een bredere, provinciaal onderwijs manifest). Dit besef noopt tot samenwerking en onderlinge afstemming. Het Tib programma is faciliterend geweest in deze ontwikkelingen. Er is vanuit de onderwijsinstellingen dan ook bereidheid om eigen middelen in te zetten.

In ZO Groningen is eveneens geleerd dat het belangrijk is om een sterk mandaat bij de stuurgroep neer te leggen als vertrekpunt voor de versteviging van het techniekonderwijs in de regio. Het is belangrijk om een zuivere structuur te borgen die als vertrekpunt dient voor vertrouwen en samenwerking, niet alleen op middenmanagementniveau maar juist ook op bestuurlijk niveau. In het voorstel voor het plan 2020 is dit gebrek aan mandaat geagendeerd.

Het Techniekpact kan haar meerwaarde hebben als dit benut wordt om op strategisch niveau techniekonderwijs op de kaart te brengen. De huidige structuur maakt het minder geschikt als 'doe' project. Er is dan ook op dit moment te weinig verbinding tussen beiden.

## **BEST PRACTICE:**

Trots op:

- Vakroute
- het LOB-programma
- Koppeling met technetkringen

- Het geheel van de voortgang in het project, stappen zijn zeker gemaakt en de stuurgroep heeft uitgesproken TopTechniek te willen voortzetten. Er ligt een eerste voorstel TopTechniek 2020.